

การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
อุบลราชธานีอำนาจเจริญ

Management of Educational Institute Curriculum of Affiliated Educational Institutes under
Ubon Ratchathani and Amnat Charoen Secondary Educational Service Area Office

จักรพรรดิ ชื่นภิรมย์

Chakkapad Chuenpirom

คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

Faculty of Education, Nakhon Ratchasima College, Thailand

E-mail; Chakkapad@kwcwsc.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0007-2807-3358>

Received 28/01/2023

Revised 29/01/2023

Accepted 27/02/2023

บทคัดย่อ

การนำหลักสูตรไปใช้เป็นขั้นตอนที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาหลักสูตร เพราะเป็นการนำอุดมการณ์ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาวิชา และประสบการณ์การเรียนรู้ที่คัดสรรอย่างดีแล้วไปสู่ผู้เรียน นักพัฒนาหลักสูตรทุกคนต่างก็ยอมรับความสำคัญของขั้นตอนในการนำหลักสูตรไปใช้ ว่ามีความสำคัญยิ่งกว่าขั้นตอนอื่นใดทั้งหมด เป็นตัวบ่งชี้ถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวของหลักสูตรโดยตรง การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ และ (2) เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และ ระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นบุคลากรในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ จำนวน 355 คน เครื่องมือการวิจัยได้แก่แบบสอบถาม เก็บรวบรวมข้อมูลจากการส่งแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ความถี่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน F-test และ t-test ผลการวิจัยพบว่า (1) การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และ (2) ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า (ก) จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน (ข) จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน และ (ค) จำแนกตาม ระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

คำสำคัญ : การบริหารจัดการหลักสูตร; สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

Abstract

Curriculum implementation is a critical step in curriculum development as it conveys the ideology, curriculum aims, subject content, and a carefully curated learning experience to the learner. All course developers agree on the importance of the course implementation process as being more important than all other steps, directly indicative of the success or failure of the course. This research aims to (1) study the level of curriculum management of educational institutions under the Office of Ubon Ratchathani and Amnat Charoen Secondary Education Service Area. And (2) compare the level of opinions towards educational institution curriculum management classified by position, work experience, and education level. The sample consisted of 355 personnel in educational institutions under the Office of Ubon Ratchathani and Amnat Charoen Secondary Education Service Area. The research tools include questionnaires to collect data from questionnaire submissions. The statistics used in the research were frequency, mean, percentage, standard deviation, F-test, and t-test. The research results showed that (1) the management of the school curriculum of educational institutions under the Office of Ubon Ratchathani and Amnat Charoen Secondary Education Service Area overall was at a high level. And (2) a comparative analysis of the educational curriculum management practices of schools under the Office of Ubon Ratchathani and Amnat Charoen Secondary Educational Service Area Office, both overall and in each aspect, it was found that; (a) Classified according to the overall position and the side is not different, (b) Classified by work experience in general and in each aspect is not different, and (c) classified according to the level of education as a whole and each aspect was not different at the statistical significance level of 0.05.

Keywords: Curriculum Management; Secondary Education Service Area Office

บทนำ

การบริหารและการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืนเกิดจากการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 สอดคล้องกับหลักการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” “การพัฒนาที่ยั่งยืน” และ “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” โดยอาศัยเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี มาเป็นกรอบในการกำหนดเป้าหมายที่จะบรรลุใน 5 ปี (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) การบริหารจัดการสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จต้องอาศัยทฤษฎีและหลักการเป็นแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดกระบวนการทำงานโดยมีระบบขั้นตอนและการวางแผนที่มุ่งไปสู่เป้าหมาย

[94]

Citation:

จักรพรรดิ ชื่นภิรมย์. (2566). การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานีอำนาจเจริญ. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (2), 93-104

Chuenpirom, C., (2023). Management of Educational Institute Curriculum of Affiliated Educational Institutes under Ubon Ratchathani and Amnat Charoen Secondary Educational Service Area Office. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (2), 93-104; DOI:

<https://doi.org/10.14456/iarj.2023.57>

ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ต้องศึกษาและทำความเข้าใจ เนื่องจากสถานศึกษาเป็นระบบของกลุ่มคนหมู่มากที่ต้องอยู่ภายใต้ระเบียบและข้อบังคับ อันจะนำไปสู่แนวทางการปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการการศึกษา ทั้งนี้ต้องมีความรู้ในศาสตร์ด้านการบริหารจัดการองค์การและต้องเข้าใจในบริบทของสถานศึกษานั้น ๆ เพื่อการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยยึดมั่นในทฤษฎี และหลักการที่ถูกต้อง และถือเป็นนโยบายและแนวทางในการปฏิบัติต่อไป (ธีรศักดิ์ อุปรมัย อุปไมยอติชัย, 2565) การบริหารจัดการสถานศึกษาที่สำคัญเป็นอันดับแรกในการบริหารจัดการสถานศึกษาคือการบริหารวิชาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา เพราะ หลักสูตรเปรียบเสมือนตัวแม่บทหรือหัวใจของการศึกษาที่ถือเป็นแก่นสำคัญในการวางแผนทางการจัดการศึกษา เป็นตัวกำหนดทิศทางของการศึกษาในการที่จะให้ความรู้ การเสริมสร้างเจตคติตลอดทั้งการฝึกฝนในด้านต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนารอบด้าน หรืออาจกล่าวได้ว่าหลักสูตรสถานศึกษาเป็นเสมือนเป้าหมาย เพื่อให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองที่ดีและมีคุณภาพ เนื่องจากผู้เรียนหรือประชาชน คือ ผลผลิตของการศึกษา ดังนั้น คุณภาพของประชาชนจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับหลักสูตรว่าต้องการให้ผู้ผ่านการศึกษามีคุณสมบัติอย่างไร จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความสำคัญของสังคม การพัฒนาหลักสูตรที่คืนั้นเราจะต้องรู้ถึงปัญหา สภาพของปัญหาแล้วจึงระดมความคิดในการแก้ไขปัญหา จะต้องมีการร่วมมือกันหลายฝ่ายเพื่อให้หลักสูตรที่ผ่านการพัฒนานั้นมีคุณภาพในการพัฒนาหลักสูตรการกำหนดจุดประสงค์เป็นขั้นตอนที่สำคัญมากขั้นตอนหนึ่ง เพราะจะบอกถึงความมุ่งหวังว่าจะพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะและความรู้ความสามารถในลักษณะใดรวมทั้งยังเป็นแนวทางในการกำหนดเนื้อหาสาระ กิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้รวมทั้งการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนนักพัฒนาหลักสูตรจึงต้องพิจารณากำหนดจุดประสงค์อย่างรอบคอบ และกำหนดอย่างชัดเจนและเหมาะสมสอดคล้องกับปรัชญาและค่านิยมของสังคม สภาพปัญหาและความต้องการของสังคมและผู้เรียน ตลอดจนมีความสมดุลระหว่างความรู้และทักษะหรือระหว่างทฤษฎีกับการปฏิบัติ (นัยนา จันทรสมย์, 2564)

การนำหลักสูตรไปใช้เป็นขั้นตอนที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาหลักสูตร เพราะเป็นการนำอุดมการณ์จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาวิชา และประสบการณ์การเรียนรู้ที่คัดสรรอย่างดีแล้วไปสู่ผู้เรียน นักพัฒนาหลักสูตรทุกคนต่างก็ยอมรับความสำคัญของขั้นตอนในการนำหลักสูตรไปใช้ ว่ามีความสำคัญยิ่งกว่าขั้นตอนอื่นใดทั้งหมด เป็นตัวบ่งชี้ถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวของหลักสูตรโดยตรง หลักสูตรแม้จะสร้างไว้ดีเพียงใดก็ตาม ยังไม่สามารถจะกล่าวได้ว่าประสบความสำเร็จหรือไม่ ถ้าหากว่าการนำหลักสูตรไปใช้ดำเนินไปโดยไม่ถูกต้องหรือไม่ดีเพียงพอ ความล้มเหลวของหลักสูตรจะบังเกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะฉะนั้นการนำหลักสูตรไปใช้จึงมีความสำคัญที่บุคคลผู้เกี่ยวข้องในการนำหลักสูตรไปใช้จะต้องทำความเข้าใจกับวิธีการขั้นตอนต่างๆ เพื่อให้สามารถนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดสมความมุ่งหมายทุกประการ การนำหลักสูตรไปสู่สถานศึกษาและจัดการเรียนการสอนนั้น เป็นการนำหลักสูตรไปใช้เป็นงานซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่าย ตั้งแต่ระดับกระทรวงศึกษาธิการจนถึงครูผู้สอน แต่ละฝ่ายมีความเกี่ยวข้องในแต่ละส่วนของการนำหลักสูตรไปใช้ เช่น

[95]

Citation:

จักรพรรดิ ชื่นภิรมย์. (2566). การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานีอำนาจเจริญ. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (2), 93-104

Chuenpirom, C., (2023). Management of Educational Institute Curriculum of Affiliated Educational Institutes under Ubon Ratchathani and Amnat Charoen Secondary Educational Service Area Office. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (2), 93-104; DOI:

<https://doi.org/10.14456/iarj.2023.57>

หน่วยงานส่วนกลางเกี่ยวข้องในด้านการบริหารและบริหารหลักสูตรกับการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้จำเป็นต้องเป็นขั้นตอนตามลำดับ นับแต่ขั้นการวางแผน และเตรียมการในการประชาสัมพันธ์ หลักสูตร และการเตรียมบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ขั้นต่อมาคือการดำเนินการนำหลักสูตรไปใช้อย่างมีระบบ นับแต่การจัดครูเข้าสอนตามหลักสูตร การบริการวัสดุหลักสูตรและสิ่งอำนวยความสะดวกในการนำหลักสูตรไปใช้ และดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร และในส่วนขั้นสุดท้ายต้องติดตามประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ นับแต่การนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตร การติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ถือเป็นกระบวนการที่สำคัญ ที่จะทำให้หลักสูตรที่สร้างขึ้นบรรลุผลตามจุดหมาย (นัยนา จันทรสมัย, 2564)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารจัดการหลักสูตร สถานศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุง แก้ไข พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และวางแผนการส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาให้มีศักยภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

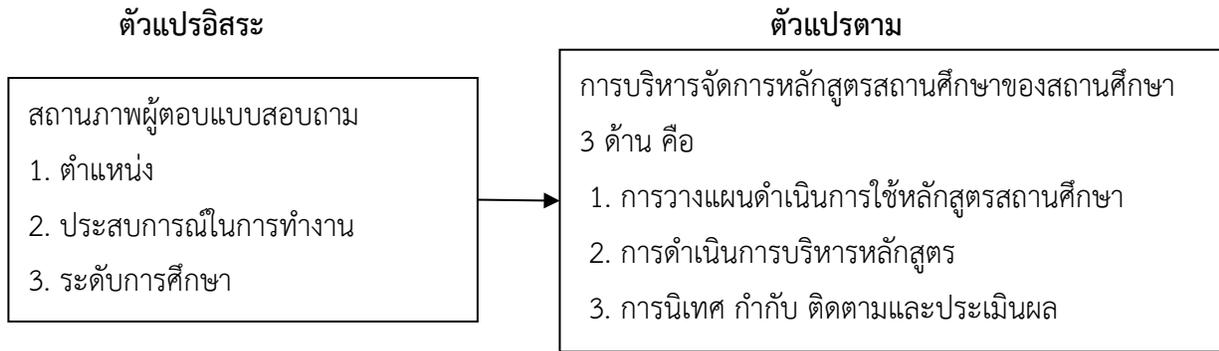
1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษา การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ ตามแนวคิดของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553) ซึ่งสามารถนำมาเขียนเป็นกรอบแนวคิดได้ดังนี้

ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1. ตำแหน่ง จำแนกเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย (1) ผู้บริหาร (2) หัวหน้างานวิชาการ และ (3) ครูผู้สอน
 2. ประสบการณ์ในการทำงาน จำแนกเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย (1) ต่ำกว่า 10 ปี (2) 10-20 ปี และ (3) มากกว่า 20 ปี
 3. ระดับการศึกษา จำแนกเป็น 2 กลุ่ม ประกอบด้วย (1) ปริญญาตรี และ (2) สูงกว่าปริญญาตรี
- ตัวแปรตาม ได้แก่ ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง: ประชากร ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ จำนวน 4,725 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ , 2565) ส่วนกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ จำนวน 355 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน่ (Yamane, T., 1973) กำหนดกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มโดยการเทียบสัดส่วนตามจำนวนประชากรทั้งหมด แล้วเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย: การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ

การวิเคราะห์ข้อมูล: ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และระดับการศึกษา ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าความถี่ และร้อยละ

2. วิเคราะห์ระดับการปฏิบัติในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ ทั้งโดยภาพรวมรายด้านและรายข้อ โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ ทั้งโดยภาพรวมรายด้านและรายข้อ จำแนกตามระดับการศึกษา โดยใช้ t - test (Independent Samples) ตำแหน่งและประสบการณ์ในการทำงาน โดยใช้ F-test (One Way ANOVA)

ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และระดับการศึกษา ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าความถี่ และร้อยละ

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และระดับการศึกษา

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
1. ตำแหน่ง		
ผู้บริหาร	22	6.20
หัวหน้างานวิชาการ	22	6.20
ครูผู้สอน	311	87.60
2. ประสบการณ์ในการทำงาน		

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ต่ำกว่า 10 ปี	114	32.10
10 – 20 ปี	148	41.70
มากกว่า 20 ปี	93	26.20
3. ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	160	45.10
สูงกว่าปริญญาตรี	195	54.90
รวม	355	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นครูผู้สอน มีจำนวน 311 คน คิดเป็นร้อยละ 87.60 ผู้บริหาร จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 6.20 และหัวหน้างานวิชาการ จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 6.20 โดยส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10 – 20 ปี จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 41.70 ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 32.10 มากกว่า 20 ปี จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 26.20 และมีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี เป็นส่วนใหญ่ จำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 54.90 ปริญญาตรี จำนวน 160 คน ร้อยละ 45.10

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ ทั้งโดยภาพรวมรายด้านและรายข้อ โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ โดยรวมและรายด้าน

การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ		แปลผล	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	4.05	0.46	มาก	3
การดำเนินการบริหารหลักสูตร	4.11	0.52	มาก	2
การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล	4.13	0.45	มาก	1
โดยรวม	4.10	0.28	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D.= 0.28) เมื่อพิจารณา เป็นรายด้านพบว่า การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับ มาก ทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจาก มากไปหาน้อย ได้แก่ การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล ($\bar{X} = 4.13$, S.D.= 0.45) การดำเนินการบริหาร หลักสูตร ($\bar{X} = 4.11$, S.D.= 0.52) การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.05$, S.D.= 0.46)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ ทั้งโดยภาพรวมรายด้านและรายข้อ จำแนกตาม ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และระดับการศึกษา

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ จำแนกตาม ตำแหน่ง

แหล่งความแปรปรวน		SS	df	MS.	F	Sig.
การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.008	2	0.004	0.018	0.982
	ภายในกลุ่ม	74.84	352	0.213		
	รวม	74.847	354			
การดำเนินการบริหารหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	0.855	2	0.428	1.578	0.208
	ภายในกลุ่ม	95.398	352	0.271		
	รวม	96.253	354			
การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	0.059	2	0.03	0.147	0.863
	ภายในกลุ่ม	70.506	352	0.2		
	รวม	70.565	354			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	0.131	2	0.065	0.854	0.426
	ภายในกลุ่ม	26.931	352	0.077		
	รวม	27.062	354			

จากตารางที่ 3 พบว่า การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงานจำแนกตาม ตำแหน่ง โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน

แหล่งความแปรปรวน		SS	df	MS.	F	Sig.
การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.14	2	0.07	0.33	0.719
	ภายในกลุ่ม	74.707	352	0.212		
	รวม	74.847	354			
การดำเนินการบริหารหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	1.412	2	0.706	2.621	0.074
	ภายในกลุ่ม	94.84	352	0.269		
	รวม	96.253	354			
การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	0.103	2	0.051	0.256	0.774
	ภายในกลุ่ม	70.462	352	0.2		
	รวม	70.565	354			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	0.302	2	0.151	1.989	0.138
	ภายในกลุ่ม	26.76	352	0.076		
	รวม	27.062	354			

จากตารางที่ 4 พบว่า การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ จำแนกตาม ระดับการศึกษา

การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา	ปริญญาตรี N=160		สูงกว่าปริญญาตรี N=195		t	Sig.
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	4.03	0.40	4.06	0.51	-0.606	0.545
การดำเนินการบริหารหลักสูตร	4.14	0.48	4.09	0.55	0.843	0.400
การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล	4.13	0.38	4.12	0.49	0.269	0.788
โดยรวม	4.10	0.25	4.09	0.30	0.339	0.735

[101]

Citation:

จักรพรรดิ ชื่นภิรมย์. (2566). การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานีอำนาจเจริญ. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (2), 93-104

Chuenpirom, C., (2023). Management of Educational Institute Curriculum of Affiliated Educational Institutes under Ubon Ratchathani and Amnat Charoen Secondary Educational Service Area Office. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (2), 93-104; DOI:

<https://doi.org/10.14456/iarj.2023.57>

จากตารางที่ 5 พบว่า การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ จำแนกตาม ระดับการศึกษา ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นโดยรวมของ บุคลากรที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ($\bar{x} = 4.10$) มีค่ามากกว่า บุคลากรที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ($\bar{x} = 4.09$) และการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ จำแนกตาม ระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

การศึกษาครั้งนี้ทำให้ทราบถึงการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ โดยรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การบริหาร จัดการหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับ มาก ทุกด้าน สอดคล้องกับ อีริทธิ์ อินคำ (2561) ได้ศึกษา แนวทางการ บริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่าแสนภูวิทยาประชา) เพื่อรองรับ การจัดการเรียนการสอนในเขตเศรษฐกิจพิเศษ ผลการวิจัย พบว่า 1. สภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่าแสนภูวิทยาประชา) เพื่อรองรับการจัดการเรียนการสอนในเขต เศรษฐกิจพิเศษ ภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านสภาพการวางแผนการใช้ หลักสูตร ด้านสภาพการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ ด้านสภาพการสนับสนุนการใช้หลักสูตร และด้านสภาพการ ประเมินการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านสภาพการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับมาก

2. การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ จำแนกตาม ตำแหน่ง โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจาก มีการส่งเสริมให้การจัดทำและใช้หลักสูตรเป็นไปอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพต้อง คำนึงถึงการมีส่วนร่วม ของฝ่ายต่างๆ ภายในสถานศึกษา และสร้างเครือข่ายระหว่างสถานศึกษา สอดคล้องกับ Yunhuo Cui (2020) ได้ ศึกษา การบริหารหลักสูตรของโรงเรียนในประเทศจีน ผลการวิจัยพบว่า ควรกระจายอำนาจของหลักสูตร ระหว่าง รัฐบาลแห่งชาติ เขตอำนาจศาลท้องถิ่น โรงเรียน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ ซึ่งได้ขับเคลื่อนการปฏิรูประบบการ บริหารหลักสูตรโรงเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศจีน

3. การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่าง กัน อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษาได้นำเอาหลักสูตรสถานศึกษาไปปฏิบัติ ทำให้การจัดการศึกษาเป็นไปตาม เป้าประสงค์ สอดคล้องกับ ชนาพร เมฆดี (2565) ได้ศึกษา การศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารหลักสูตร

สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบ จำแนกตาม สถานะ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

4. การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ จำแนกตาม ระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ ชนาพร เมฆดี (2565) ได้ศึกษา การศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการใช้หลักสูตรสถานศึกษา รองลงมา คือ ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา 2. แนวทางบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก พบว่า มีแนวทางสำคัญประกอบด้วย ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 3 แนวทาง ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา 3 แนวทาง ด้านการใช้หลักสูตรสถานศึกษา 4 แนวทาง ด้านการประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา 4 แนวทาง และด้านการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 3 แนวทาง 3. ผลการเปรียบเทียบ จำแนกตาม สถานะ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยที่ พบว่า การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับ มาก ทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล การดำเนินการบริหารหลักสูตร และการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ดังนั้นแนวทางในการพัฒนาจึงควรดำเนินการ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล ควรนำรูปแบบการวางแผนดำเนินการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษาที่มีชัดเจนและเป็นรูปธรรมมาเป็นต้นแบบในการพัฒนางานด้านอื่นๆ

1.2 ด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตร ควรนำทำคู่มือเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรมาเผยแพร่ให้แก่บุคลากรอย่างทั่วถึง

1.3 ด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ควรเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน ผู้บริหาร ครู และนักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผน พัฒนา หลักสูตรมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการมีส่วนร่วมในการวางแผน พัฒนา หลักสูตรของการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ

2.3 ควรศึกษารูปแบบการดำเนินการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ

เอกสารอ้างอิง

ชนาพร เมฆดี. (2565). การศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก. *Journal of Roi Kaensarn Academi*. 7(4), 167- 183.

ธีรศักดิ์ อุปรมัย อุปไมยอติชัย. (2565). *การบริหารและการจัดการศึกษาลู่การพัฒนาที่ยั่งยืน*. พิษณุโลก : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ธีรสิทธิ์ อินคำ. (2561). แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่า แสนภูวิทยาประชา) เพื่อรองรับการจัดการเรียนการสอนในเขตเศรษฐกิจพิเศษ. *วารสารครุศาสตร์วิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย*. 3(2), 216- 231.

นัยนา จันทสมัย. (2564). *การพัฒนาหลักสูตร*. Retrieved April 25, 2022 from: <https://sites.google.com/site/viewnaiyana/karna-hlaksutr-pi-chi>.

บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ. (2565). *สรุปรายงานการรับนักเรียนของโรงเรียนในสังกัด*. อุบลราชธานี : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *คู่มืองานการบริหารสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553). *ชุดฝึกอบรมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

Yamane, T., (1973). *Statistics: An Introductory Analysis. 3rd Edition*. New York: Harper and Row. Publications.

Yunhuo Cui. (2020). *School Curriculum Administration in China*. Jilin : Jilin Education Press.